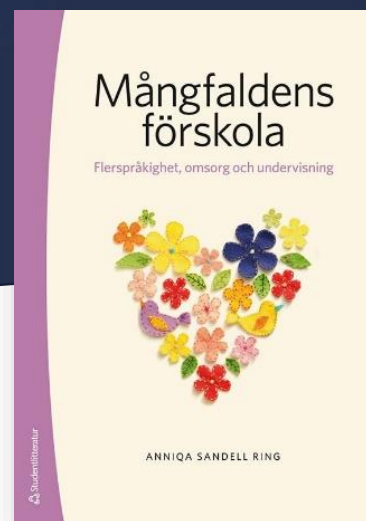




Förskolan i fokus

# BOKCIRKEL



## Mångfaldens förskola 1

Grundläggande kunskaper om SKUA, Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt

Litteratur: *Mångfaldens förskola* av Anniqa Sandell Ring, kap 2-7

Omfattning: Vi rekommenderar att man planera in 4 bokcirkelstillfällen med för- och efterarbete.

Genomförande: Genomförs på den egna förskolan under ledning av en pedagogisk ledare.

Arbetsätt: Kollegialt lärande där ni reflekterar kring teorin utifrån avsnitt i boken och genomför "uppdrag" i er egen praktik.

Bokcirkeln utgår från boken *Mångfaldens förskola* av Anniqa Sandell Ring. Varje deltagare bör ha tillgång till en bok att kunna läsa i lugn och ro. Förskolan ansvarar själv för att tillhandahålla böcker. Ibland finns det också filmer från Förskolan i fokus som kan förtydliga innehållet.

Använd även Norrtälje kommuns stödmaterial [Flera språk i förskolan](#) som referensmaterial.

Inför varje tillfälle läser alla deltagare ett avsnitt av boken. Varje deltagare utför även ett uppdrag i sin barngrupp. Det kan handla om att observera, dokumentera eller förändra. Vi rekommenderar att man avsätter minst 2 timmar till varje bokcirkelträff. Deltagarna kommer även behöva lägga ca 30 min - 1 timmes förberedelser inför varje tillfälle. Lagom stora grupper är 4 – 6 deltagare.

## Tillfälle 1

### Att göra innan

Läs kapitel 3 och eventuellt kap 2:

- Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, s 47-63
- ev. Teori och praktik, s 35-46

Under läsningen kan du fundera över reflektionsfrågorna nedan eller om det är något annat i texten som du vill samtala om och förstå tillsammans med dina kollegor.

Läsningen kan om man vill kompletteras med filmer från Förskolan i fokus:

- [Flera språk i förskolan](#)
- [5 minuter om SKUA](#)

## SKUA, Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt

*"Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt är i grunden en demokratisk fråga."*

### Frågor att reflektera tillsammans kring:

- Vad från den lästa litteraturen väcker tankar/nyfikenhet/frågeställningar hos dig? Diskutera.
- Fundera och diskutera kring skillnaderna mellan språkutveckling och språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt.
- Reflektera kring de olika teorierna, mognadsteori och sociokulturell teori, vilka är skillnaderna? När i er undervisningsvardag kan ni känna igen de olika teorierna?
- Hur tänker ni idag kring språk i vardags- och rutinsituationer? Och hur kan ni tänka utifrån era nyvunna tankar utifrån litteraturen?

### Uppgift till nästa gång:

På er avdelningsreflektion, fundera över och diskutera hur ni kan tänka medvetet kring språk och att planera språkmål utifrån de målområden/det projekt som är aktuellt hos er idag.

## Tillfälle 2

### Att göra innan

Läs kapitel 4 och 5:

- Stöttning, s 65-77
- Höga förväntningar, s 79-91

Under läsningen kan du fundera över reflektionsfrågorna nedan eller om det är något annat i texten som du vill samtala om och förstå tillsammans med dina kollegor.

Genomför uppgift från förra träffen:

- På er avdelningsreflektion, fundera över och diskutera hur ni kan tänka medvetet kring språk och att planera språkmål utifrån de målområden/det projekt som är aktuellt hos er idag.

Läsningen kan om man vill kompletteras med filmer från Förskolan i fokus:

- [Scaffoldingstöttande arbetssätt](#)
- [Transspråkande](#)

## Stöttning och Höga förväntningar

*"Det är en metafor för ett nödvändigt och tillfälligt stöd från personalen och kunnigare kamrater som successivt avtar allteftersom barnet klarar sig på egen hand"*

### Uppföljning av uppgift från förra gången:

Diskutera vidare hur ni kan tänka SKUA i er utbildning.

- Innehåller arbetslagets planering hur vi ska arbeta språk-och kunskapsutvecklande?
- På vilket sätt får vi in språk-och kunskapsutvecklande under hela dagen? I planerad undervisning? I spontan undervisning? I rutinsituationer?

### Frågor att reflektera tillsammans kring:

- Följ upp uppgiften från tillfälle 1
- Arbetar ni idag med transspråkande? Vilka olika språkformer får utrymme och hur kan ni utveckla och utöka ert transspråkande?
- Hur kan ni planera för att stötta i er undervisning utifrån ett SKUA-perspektiv? Hur kan ni planera för att barnen ska få befinna sig i sin proximala utvecklingszon?
- Kan ni hitta exempel i er utbildning där ni har/har haft för höga eller för låga förväntningar? På barnen? På er själva som pedagoger?
- Kan ni se situationer från er barngrupp där något av barnen hamnar i frustrationssonen pga bristande språk och vad kan ni göra för att förflytta barnet till utmaningssonen?
- Diskutera Matteuseffekten, vad innebär Matteuseffekten? I vilka olika situationer kan du som pedagog ha hjälp av att känna till den?

### Uppgift till nästa gång:

Observera en undervisningssituation t.ex en samling och fundera över

- Vilka barn får störst chans att använda språket?
- Vilken typ av språk möts barnen av?

### Tillfälle 3

#### Att göra innan

Läs kapitel 6:

- Interaktion, s 93-111

Under läsningen kan du fundera över reflektionsfrågorna nedan eller om det är något annat i texten som du vill samtala om och förstå tillsammans med dina kollegor.

Läs igenom punkterna under rubriken "Arbeta språkutvecklande i barngruppen" på [Skolverkets hemsida – Flerspråkighet i förskolan.](#)

Genomför uppgift från förra träffen:

Observera en undervisningssituation till exempel en samling och fundera över

- Vilka barn får störst chans att använda språket?
- Vilken typ av språk möts barnen av?

Läsningen kan om man vill kompletteras med filmer från Förskolan i fokus:

- [Interaktion](#)

### Interaktion

*"Samspelet och kommunikationen mellan förskolepersonalen och barnen har stor betydelse för barnens socialisation, lärande och utveckling."*

#### Uppföljning av uppgift från förra tillfället:

Dela med er av era observationsresultat och analysera vad ni sett och kommit fram till.

- Vilka lärdomar tar ni med er inför kommande planeringar och undervisningssituationer?

#### Reflektionsfrågor utifrån Skolverkets punkter

- Hur kan ni planera samtal med barnen så de blir mer språkutvecklande?
- Hur använder barnen alla sina språk i leken på i er barngrupp?
- Hur kan ni planera så att barnens språkliga resurser tas tillvara bättre i leken?

#### Frågor att reflektera tillsammans kring:

- Diskutera och förklara skillnaderna mellan Dialogisk interaktion och monologiskt berättande?
- Hur kan ni som pedagoger organisera rutiner och aktiviteter på ett sätt som skapar förutsättningar för interaktion?
- Skapar ni idag i er undervisning förutsättningar för att utveckla och utmana barns monologiska berättande? Om ja, hur? Om inte hur kan ni planera för att öka dessa möjligheter?
- Hur ser förutsättningarna ut i er barngrupp för att barnen ska förmå att aktivt lyssna? Vilka utmaningar finns och hur kan ni skapa förutsättningar?
- I vilka situationer under en dag med er barngrupp finns riska att hamna i ett interaktionsmönster som innebär tillsägelser och korta kommandon?

#### Uppgifter till nästa tillfälle:

- Filma en eller flera situationer och analysera vilken typ av interaktion du som pedagog skapar. Titta också på filmen och se vilka öppna eller autentiska frågor du ställer till barnen.
- Planera för och genomför en undervisningssituation med högläsning/boksamtal. Hur kan du planera för och undervisa Språk- och kunskapsutvecklande?

## Tillfälle 4

### Att göra innan

Läs kapitel 7:

- Vardagsspråk och kunskapsrelaterat språk, s 113-144

Under läsningen kan du fundera över reflektionsfrågorna nedan eller om det är något annat i texten som du vill samtala om och förstå tillsammans med dina kollegor.

Genomför uppgifter från förra träffen:

- Filma en eller flera situationer och analysera vilken typ av interaktion du som pedagog skapar. Titta också på filmen och se vilka öppna eller autentiska frågor du ställer till barnen.
- Planera för och genomför en undervisningssituation med högläsning/boksamtal. Hur kan du planera för och undervisa Språk- och kunskapsutvecklande?

Läsningen kan om man vill kompletteras med filmer från Förskolan i fokus:

- [Vardagsspråk och kunskapsrelaterat språk](#)
- [Dialogisk högläsning](#)

## Vardagsspråk och kunskapsrelaterat språk

*"I förskola och skola är språk som tankeverktyg, det vill säga ett kunskapsrelaterat språk, en nödvändighet."*

### Uppföljning av uppgifter från förra tillfället:

Presentera era två uppgifter för varandra och analysera, Hur gick det? Mina tankar? Varför blev det som det blev? Vad kan vi lära oss och göra annorlunda? Vilka lärdomar tar vi med oss inför kommande planeringar och undervisningssituationer?

### Titta tillsammans på filmen:

Utmaningar och stöttning i ett flerspråkighetsperspektiv på [Skolverkets hemsida](#)

### Frågor att reflektera tillsammans kring:

- Diskutera er förståelse för begreppen Vardagsspråk och kunskapspråk. Hur förstår ni begreppen efter att ha läst texten och tittat på filmen?
- Hur kan ni utmana barnen så att deras språk stretchas och går från enbart vardagsspråk till kunskapspråk?
- Hur utformar ni undervisningen och undervisningsmiljöerna så att barnens utmanas att stretcha sitt språk.
- Ge exempel, från de mål och den undervisning som är aktuell hos er just nu, på hur ni som pedagoger i kan stötta och stretcha det kunskapsrelaterade språket.
- Titta på fyrfältaren på sid 128-136, kan ni den vara till hjälp i planeringen av er undervisning och kan hitta exempel på situationer i er barngrupp där ni erbjuder barnen att vara i de olika fälten. Kan ni hitta sätt att bli medvetna om vart barnet befinner sig och hur ni medvetet kan flytta barnet till en annan ruta?

## Efter genomförd bokcirkel

För att vi som skapat detta upplägg för bokcirkel ska få feedback på hur det används samt vad som fungerar bra eller behöver utvecklas, ber vi dig som varit bokcirkelledare att svara på några frågor. Du hittar dem via länken eller QR-koden nedan.

*Tack för ert deltagande!*

<https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=HQKzMa0A8U2y7j7KfEmH7R0tCQ3LldFGpwGZIUxF8ZIUURDU2TE85QjJaTUwxSEhNNik0TVExU0hJRC4u>

